

El dilema de Bush després de la mort d'Arafat

La mort de l'assassinat d'Arafat hagués estat pitjor abans de les eleccions, però tampoc arriba en el millor moment per a Bush després de la seva reelecció. Des d'una perspectiva general, dramatitzada sota el prisma nord-americà, la desaparició del líder palestí ingressa en el complicat escenari amb tres ingredients ineludibles.

En primer lloc, aboca la situació encara més cap al túnel de la incertesa que sempre representa el final d'un "règim": govern sota un lideratge poderós, sistemes autocràtics i dictadures personalistes, tots amb un cert to de cabdillisme. En segon terme, es produeix en l'explosiu escenari de l'Orient Pròxim, concretament en el context araboisraelià, que es percep com intractable i causa primigènia de la permanent desesta-

bilització de la zona. Finalment, es produeix en un moment delicat de la guerra a l'Iraq, a l'espera que els pròxims quatre anys de Bush siguin més del mateix.

El primer aspecte és, paradoxalment, extremadament incòmode per al Govern nord-americà, ja que Bush es pot veure pressionat ara per justificar un canvi de política. La Casa Blanca presentava Arafat com el causant primordial, per activa o per passiva, del terrorisme palestí. En el fons, amb Arafat aparentment al timó, es complia la màxima que més val "senda vella que novella". Per tant, mentre el líder de l'OAP no demostrés el contrari i provés que podia controlar els qui atemptaven contra nens, dones i indefensos, no podria haver-hi solució. Ara, la Casa Blanca hauria de generar una espècie de "guerra per altres mitjans" ("preventiva"). La inacció, per contra, revelaria que Bush està afectat per la síndrome de "morta la cuca, mort el verí", de conseqüències tràgiques i similars aplicades a l'Iraq.

El buit personal d'Arafat no farà la tasca fàcil a ningú, ja que cadascun dels bàndols que lluiten pel control de les regnes palestines estarà sota la pressió d'aconseguir avantatges i concessions de tres actors imprescindibles, segons les seves capacitats. Israel, els Estats Units i la UE hauran de centrar la seva atenció en la consolidació d'un estat palestí que quedi sota la influència d'un lideratge pragmàtic i moderat, però això té un cost diferent per a cadascun dels components del trio.

Els Estats Units tenen ara mateix la capacitat econòmica limitada pel cost de la guerra a l'Iraq, pel dèficit fiscal i per la pressió interna dels programes socials. D'altra banda, Bush no sembla que hagi de rebre la factura del lobby jueu, integrat bàsicament per demòcrates. O sigui que tot apunta en favor d'una aposta pragmàtica i ambiciosament creativa per aprofitar l'oportunitat. També hi pot ajudar la labor de la comunitat arabomusulmana als Estats

Units, que tant s'hi juga, perquè la crisi no es compliqui més.

En aquest escenari, una vegada més, Washington hauria de veure la conveniència de comptar amb el consell, el protagonisme i la contribució de la Unió Europea, col·lectivament en el pla polític, i econòmicament on millor pot arribar: amb la pastanaga. La UE paga el 50% de l'ajuda a Palestina, és el primer origen de les importacions d'Israel i la segona destinació de les seves exportacions. Bush ha de moure fitxa.

Joaquim Roy és titular de la càtedra Jean Monnet i director del Centre de la Unió Europea de la Universitat de Miami
jroy@miami.edu

"La Casa Blanca presentava Arafat com el causant primordial, per activa o per passiva, del terrorisme palestí. En el fons, amb Arafat aparentment al timó, es complia la màxima que més val 'senda vella que novella'"

"Tot apunta en favor d'una aposta pragmàtica i ambiciosament creativa per aprofitar l'oportunitat. També hi pot ajudar la labor de la comunitat arabomusulmana als Estats Units, que tant s'hi juga, perquè la crisi no es compliqui més"